

ANKARA PALAS'IN MERDİVENLERİ

Çizgilerle Modern Türkiye Mimarlığı Serisi

Cem Dedekargınoğlu Onur Kutluoğlu Umut Şumnu

© KARAKARGA YAYINLARI 432

Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü,
telif hakkı sahibinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

Çizgilerle Modern Türkiye Mimarlığı Serisi
ANKARA PALAS'IN MERDİVENLERİ

Genel Yayın Yönetmeni: Mustafa Kutlukhan Perker

Üretim Koordinatörü: Semran Karaçayır

Sosyal Medya-Grafik: Mesud Topal-Nursefa Üzüm

1. Baskı: Aralık 2023

ISBN: 978-625-8360-60-8

*İmtiyaz Sahipleri: Destek Yapım Prodüksiyon Dış Tic. A.Ş.
KaraKarga Yayınları, Destek Yayınları'nın alt kuruluşudur.*

Yayıncı Sertifika No. 43196

Adres: Abdi İpekçi Cad. No. 31/5

Nişantaşı / İstanbul

Tel. (0 212) 252 22 42

Faks: (0 212) 252 22 43

karakarga.com info@karakarga.com

[karakargayayinlari](https://www.facebook.com/karakargayayinlari) [karakargayayinlari](https://www.instagram.com/karakargayayinlari)

[karakargayayin](https://www.youtube.com/channel/UCkarakargayayin)

Baskı: Yıkılmazlar Basım Yay. Prom. ve Kâğıt San. Tic. Ltd. Şti.

15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No. 62/B Bağcılar-İstanbul

Sertifika No. 45464 **Tel.** (0) 212 630 64 73

Animasyon Film:

Çizen: Onur Kutluoğlu

Yazarlar: Cem Dedekargınoğlu & Onur Kutluoğlu & Umut Şumnu

Animasyon: Kayahan Kaya

Danışma Kurulu: Saitali Köknar, Ertuğ Uçar, Funda Uz

Proje Koordinasyonu: Ezgi Erdin, Emine Merdim, Merve Nur Saygı

Son okuma: Engin Öncüoğlu

VitrA

ARK!TERA

Destek Dükkanı

Çizgilerle Modern Türkiye Mimarlığı

*Modern Türkiye inşa edilirken
mimarlar, yapılar ve hikayeler...*

Cumhuriyet'in 100. yılı için Vitra ve Arkitera işbirliğinde geliştirilen, "Çizgilerle Modern Türkiye Mimarlığı" serisinde, Modern Türkiye'nin inşa edilmesinde öncü rol oynayan mimarların ve yapıların hikayeleri, grafik roman biçiminde anlatılıyor.

Çizimleri Onur Kutluoğlu, Bahadır Yazıcı ve Kayahan Kaya, senaryo yazarlığı Cem Dedekargınoğlu ve Umut Şumnu tarafından üstlenilen proje, Dr. Saitali Köknar, Yüksek Mimar Ertuğ Uçar ve Dr. Funda Uz'un danışmanlığında; Vitra Mimar İlişkileri Ekibi ve Arkitera Mimarlık Merkezi'nin koordinasyonu ile planlandı.

"Çizgilerle Modern Türkiye Mimarlığı" serisinin içeriğini, Türk Mimarlığı'nı inşa eden öncü isimlerin mesleki yaşamlarındaki dönüm noktalarını ele alan grafik romanlar oluşturuyor.

2023 yılında başlayan ve 2024'te de devam edecek proje kapsamında, toplam 4 adet mimari grafik romanın yayınlanması; bu yayınlara paralel olarak, panel düzenlenmesi ve her birine ait kısa animasyon film hazırlanması planlanıyor.

*Seri Kapsamında Yayınlanması Planlanan
Diğer Kitaplar ve Mimarları:*

Opera'nın Hayaleti – Ankara Devlet Opera ve Balesi Binası (*Sergi Evi / Şevki Balmumcu – Opera Binası / Paul Bonatz*)
Yüzen Köşkün Anahtarı – Florya Atatürk Deniz Köşkü (*Seyfi Arkan*)
Sultanahmet'te Var Bir Yılan – Adliye Sarayı (*Sedad Hakkı Eldem, Emin Onat*)

Sevgili anneannem Türkan'ın anısına.

Onur

Ankara, 1976

*Kendimi çok yorgun
hissediyorum...*

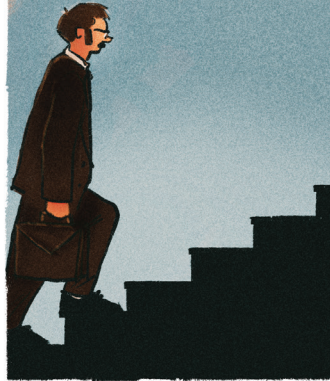
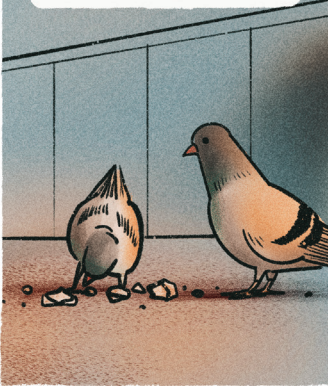

Almanya'daki talebeliğim,
Payitaht'ta dönüşüm...

Şimdi Ankara'dayım,
hürriyetin kalbindeyim.

Evekaftaki yoğun mesaim,
savaşlar, Kudüs günleri...

İnsanoğlu kuş misali... Ne çok
şeyle meşgul oldum bu zaman
zarfında. Camiler, mektepler,
hanlar, apartmanlar...
Milli mimari mefkuresi
uğruna senelerimi harcadım.

Fakat bu uğurda oğlum İhsan'ın
adımlarını bile göremedim. Ne
kadardır Sabiha'yı görmüyorum,
mektepleriyle teselli buluyorum.

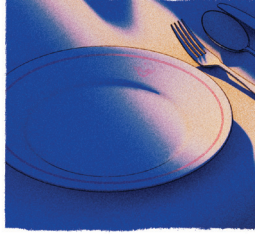
Haşim'in dediği gibi "ağır ağır çıkıyorum", ama önünde sonunda elimde ne var? Seruet mi, itibar mı, sıhhat mi?

Ömrüm bir merdivenden öbürüne çıkmakla geçti...

12 saat önce...

Merhaba. Oturabilir miyim?

Tabii, lütfen.

Gazeteye bakabilir miyim?

Tabii, buyurun. Ben de sipariş verecektim zaten.

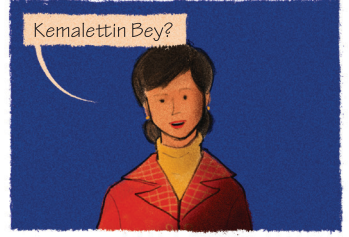

Çok yazık. Bir dönem Cumhuriyet balolarının yapıldığı yer. Atatürk'ün dans ettiği... Bugün ne hale geldi...

Kemalettin Bey iyi ki bugünleri görmedi.

Evet, gerçekten. Sanki yeterince derdimiz yokmuş gibi. Ama son olan da yenilir yutulur değildi. O kadar önemli bir yerde Crazy Horse gösterisinin ne işi var.

Kemalettin Bey?

Özür dilerim, kendimi tanıtmadım. İsmim Yıldırım. Ankara'ya Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün bir çalışmasına katılmaya gidiyorum.

Kemalettin Bey üzerine bir çalışma yapacağım. Kendisi Ankara Palas'ın mimarıdır.

Memnun oldum, ben de Ayşe. Dil Tarih'te edebiyat tahsili görüyorum.

Öyle mi? Bilmiyordum.

İsmi pek bilinmez ama Cumhuriyet tarihinin önemli mimarlarından biridir. İmparatorluk'un son yıllarında uluslararası çapta meşhurmuş ancak sonrasında çok zorluk çekmiş.

Çok ilginç. Soyadı yok mu kendisinin?

Maalesef o kadar uzun yaşamadı. Ama oğlunun soyadı Mimaroğlu. Önemli bir...

İlhan Mimaroğlu onun oğlu mu? Musiki Tarihi kitabını okumuştum. Çok severim. Ama babasını duymamıştım. Özür dilerim, meşgul değilseniz dinlemek isterim.

Peki. Vaktiniz varsa anlatayım.

Kemalettin Bey 1887 yılında Hendese-i Mülkiye'yi bitiriyor. Bugünkü Mühendis Mektebi'nin atası. Sonrasında Almanya'da mimarlık öğrenimi görüyor. Türkiye'ye döndükten sonra aynı okulda ve Sanayi-i Nefise'de hocalık yapmaya başlıyor.

Osmanlı'nın son dönemi olsa gerek. Tabii, hiç kadın mimar yok o vakitler.

Önemli yapıların tasarımı ve onarımıyla uğraştığı bu dönemde Türkçü fikir akımlarından kaynaklı bir "Ulusal Mimarlık" ideali üzerine çalışıyor.

Tabii. Ziya Gökalp çok etkiliydi o vakitler. Mefkure derler hatta.

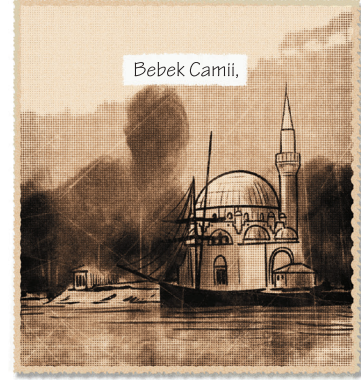
II. Meşrutiyet sonrası Vakıflar İnşaat ve Tamiyat Heyet-i Fenniyesi'nin başına getiriliyor. Bu, meslek yaşamının dönüm noktası oluyor.

Vakıflar'ın imkanları ve genç mimarların desteğiyle kısa sürede Vakıf Hanları,

Tayyare Apartmanları,

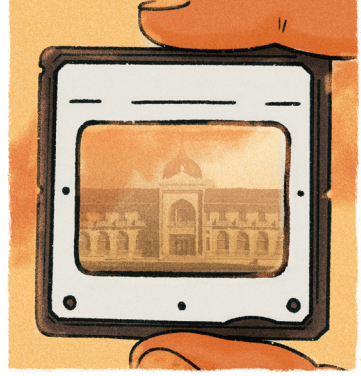
Bebek Camii,

Edirne Garı gibi büyük onarım ve inşaat çalışmalarına başlıyor.

Hepsi çok hoş. Teyzem Bebek'te otururdu, çocukken hep bu caminin önünden geçerdik.

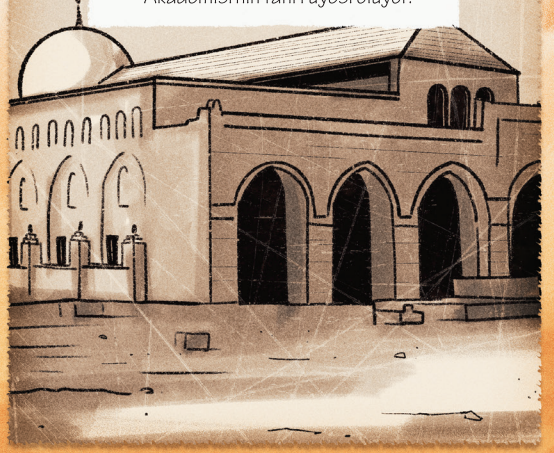

Bu kurum bir anda Ulusal Mimarlık fikrini bütün imparatorluğa yayan bir merkez haline geliyor ve "Kemalettin okulu" olarak adlandırılıyor.

Büyük bir şöret kazanıyor ve Kudüs'e Mescid-i Aksa'nın onarımı için çalışma arkadaşlarıyla birlikte davet ediliyor. Bu çalışmasıyla RIBA tarafından ödüllendiriliyor ve Kraliyet Akademisi'nin fahri üyesi oluyor.

Cumhuriyet kurulduktan hemen sonra Ankara'ya çağınıyor...

امکان
مورد
مورد
مورد

ایمان مدیریت عمومی انشاءت و عمران مدیریت و معماری را که بعد از کودتای ۲۸ اردیبهشت ۱۳۰۲
کمال الدین باک معین پذیرفته
است و قرار بر آنست که ایشان را به مدیریت و معماری مأمور در

مهندس
کمال الدین

۲۸/۱۰/۱۳۰۲

با بهر
عزت

* Evkaf Müdüriyet-i Umumiyesi İnşaat ve Tamirat müdüriyeti ve sermimarlığına (...) Mimar Kemaleddin Bey tayin edilmiştir. İşbu karamamenin icrasına Başvekalet memurdur. 8 Teşrinievvel(Ekim) 1341/1925

